

Передплата

на «РУСЛАНА» вписуєть:

в Австри:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокє число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шанкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділь і руских свят о год. 6-їй пополудні.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажи Гавемана.

Рукописи звертає ся лише на попередне застереженє. — Рекламці неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Відозва

товариства малярів до членів не-малярів.

Виділ товариства для розвою рускої штуки надіслав нам літографовану відозву, з котрої довідуємо ся про права і користи членів того товариства.

Хотий виділ товариства є такий повздержливий, що крім сухих параграфів статуту не заманє ширшої публіки жадними обіцянками, то всеж ми можемо поділити ся з читачами вісткою, що в лоні товариства є така гадка, щоби крім прав і користи членів товариства, вчислених в §§ 15., 41. і 51., як найскорше приступити до видаваня річних премій для членів товариства. Преміями були-б хороші репродукції образів руских артистів-малярів. Та здійсненє сего наміру, що вимагає більшого накладу, залежить від зросту числа членів товариства і єго розвою. Тому загриваємо всіх наших щирих людей, щоби приступали в члени того товариства, бо не лише місцеві, що можуть лекше користати з вистав товариства, але і замісцеві будуть мати користь і приємність з розросту того хосенного товариства.

Ведені горячим бажанєм справити і добрим зерном засіяти одну велику а облогом лежачу руску ниву, оснували ми у Львові «Товариство для розвою рускої штуки», котре на першім загальнім зборі дня 3. падолиста вже уконституувалось і свою діяльність устроєнем першої рускої вистави образів розпочало.

Стринувши ся з теплим привітом рускої праси і надіючись, що стане він виразом всеї нашої суспільности, ділимо ся з нею головнішими уступами статута сего Товариства, а іменно:

§. 2. Предметом підприємства Товариства є: дбати про розвій рускої штуки взагалі, а

з осібна: малярства, різьбярства і золотарства так церковного як і світського поміж членами Товариства, достатчуванєм тим-же відповідних жерел зарібку, виконуванєм артистичних робіт одвітно вимогам сучасної штуки совістно і по можности дешево, утримуванєм вистав штуки, робітні артистичної, посередниченєм при купні і продажи діл штуки, та взагалі спільними силами підирати змаганя своїх членів до користного росвою питомої штуки рускої і спомогати в міру фондів товариства артистів і помічників артистичних.

§. 3. Місцем пробуваня Товариства є місто Львів.

§. 5. Членом Товариства може бути кождий Русин і Русинка, громади, братства церковні і рускі інституції, що письменно заявлять приступленє до Товариства з одним дайменче уділом в квоті 5 зр.

§. 7. Новоприйятий член складає зараз що найменше один уділ членський (5 зр.) і вписове в квоті 1 зр.

§. 15. Члени Товариства мають право: а) брати чинну участь, т. є. забирати голос, голосувати, вибирати і бути вибраними на загальнім зборі; б) предкладати Раді надзираючій внесеня і ставити поправки до внесеня Ради надзираючої на загальнім зборі; в) побирати дивиденду від своїх уділів і г) користати безплатно з публичної вистави Товариства та взагалі зі всіх добродійств, які Товариство буде подавати своїм членам.

§. 41. Кождий член Товариства має на загальнім зборі право до одного голосу. Если член має більше як 10 уділів, прислугує єму право двох голосів. Члени беруть участь в загальних зборах особисто, правні особи заступають законні їх заступники.

§. 51. Річний зиск чистий розділює ся в той спосіб: а) 10% на фонд резервовий; б) 20% на фонд запомоговий і емеритальний для урядників і всего персоналу, т. є. артистів і помічників артистичних Товариства; в) 30% на фонд

для основаня рускої школи малярської; г) 40% на дивиденду від уділів.

Визначуючи наведеними параграфами обсяг діяльности нашого Товариства, в котрім число членів з кождим днем змагає ся, витаємо з вірадою сей прояв, що поміж ними стрічаємо ся часто з іменами руского жіноцтва. Поважні замовленя, які Товариство приняло і запитаня, заповідуючі нові замовленя, упевняють нас в пересвідченю, що се Товариство є природним наслідком обставин, а талановиті і щирі до праці сили фахові, якими вже нині оно розпоряджує, подають за поруку, що оно вдовольить всім вимогам нинішньої штуки.

Заходи членів теперішньої Дирекції Товариства — пп. Ю. Панькевича, Ів. Труша і Андр. Ковальського коло єго основаня дають нам певність, що і діла Товариства увінчають ся рівнож добрим успіхом.

Строгим наглядом над старанним виконанєм замовлень і повною одвічальностию за якість виконаня подає Товариство всім інтересованим таку певність, якої поодинокий підприємець взглядно артист не є в силі подати. Длятого маємо вповні оправдану претенсію, щоби загал станув солідарно разом з нами до сеї серйозної праці, памятаючи на те, що лиш через сполученє сил стає громада великим чоловіком!

Віруючи незломно в успіх наших змагань, поручаємо се наше руске Товариство всій рускій публіці духовній і світській з тою надією, що заявлена нею прихильність для сего Товариства з кождим днем кріпшати буде і що так спільними силами працюючи, поставимо нашу руску штуку на тій висоті, на якій стоїть она у інших культурних народів. А се власне є ціллю основаного Товариства.

У Львові дня 11. падолиста 1898.

За «Товариство для розвою рускої штуки» Василь Назірний голова Товариства, Олекса Таняквич заступник голови, Клим Волянський секретар, Др. Кость Левинський, Антоній П. Пилишовський, Александер Скруток члени Ради надзираючої.

З життя і гадок.

(Осінний вечер; два сеники на бідну діятву; наші складки на народні ціли; стріча з патріотом; припадки і рефлексії; пригідна деклямація; проірінєнє Франка; струпішілий корін).

Був зимний, осінний вечер. Густа мрака залягала довгі, рівні яруги поміж каменцями, мріла сіврами колесами довкола аверівських світил міських ліхтарень і склепових вистав, звогчувала ховзкий, брудний хідник і витворила на бруку улиці густе болото, що чіпало ся ніг прохожих і відлітало збитими грудками від коліс туркотячих поїздок. Мрака посувала ся звільна густими валами, залягала людскі груди, проймала зимною дріжею тіло. Я спішив скорим ходом попри польський театр за своїми ділами. Мимоходом звернув я свою увагу на той горячковий рух, який тут розбудив ся перед самим початком представлення і уважав добре, щоби в моім скорім ході щасливо виминути ті різні закутані і рухливі постати, що спішили до театру. Нараз стануло напротив мене якесь малє пендрячє і уклонило ся чємно шапочкою:

— Proszę pana kupić za dwa centy.

— Cóż takiego?

— Składka na biednych uczni.

Я не міг розпізнати того малого чоловіка, бо моя тінь від ліхтарні закривала єго темряво. Відступив ся я і бачу: хлопчина в студентськім мундурі з одним срібним паском на вилогах. На червоні з зимна кулачки натягає рукави сурдута і держить передомною шпиток жовтих карточок.

Ціла справа видала ся мені надто чудною. Я оглянув докладно шпиток, бо повстало в мені підозрінє, чи се не яке шахрайство молодого панича. Було там ще шість зімнятих і трохи прибруканих карточок, що ледви тримали ся на дротиках. На карточках видруковано: «Składka na bursę im. Mickiewicza».

— Dla czego kartki takie pomięte? — запитав я.

— Bo miałem sto, a teraz jest tylko sześć.

— Skąd je wziąłeś?

— Nam porozdawał pan profesor (тут назвав імя) z piątego gimnazjum.

Я віддер дві карточки і дав єму чотири крайцарі. Хлопчина уклонив ся чємнєнко, а я пішов дальше.

Та за кілька кроків зняв мене такий подив для маленького патріота, що я відвернув ся, щоби ще раз поглянути за ним.

Під ліхтарнею збігло ся вже чотирь таких малих, мундурованих мальчиків і кождий з них держав жовтий шпиток в руці.

— Ile kupi?

— Ja mam jeszcze 14...

— A ja tylko cztery...

— Zimno, brzo... zmarzłem.

— Ty idź do westybulu.

Ja stanę tu na rogu.

Таку бесіду в суміш я зачув з тої маленької групи.

І в тій самій хвили они розскочили ся шукати за новими покуццями.

Я пішов дальше тим самим скорим темпом, що перше, але розбивав і перепрашав людей та часто мусів «танцювати баянсе» з якимсь прохожим, не могучи єго виминути. Думки роєм горнули ся до голови, крови мов прибуло в жилах, мені стало душно, мимо холоду на дворі. Я пригадав собі, що коли післав сторожа «на дільницю» о дозвіл на рубанє дров на улиці, там велено вкинути шістку до пушки «на бідних учеників». Іншим разом, коли я вступив з жінкою до склепу, якийсь панок з покою до сидань вийшов з квестою. Наставив червону пушку до мене:

— Na biedną działwę dwa senci, dobrodzieju...

Вісти з Гусятинщини.

(Допись).

З під Копичинець: В нашій старостві дїє ся таке, на що вже мовчати дальше було би просто і не розумно і грішно. Наш край і нарід глибоко релігійний, люди — все люди, мають все якісь пороки — але статистика кримінальна не в силі була-б вказати давнїйшими часами засуду за обиду чувств релігійних. Звісна і се річ, що агітатори навіть радикальні розбивали голову все о глибоку релігійність нашого народу. Тимчасом вітєє в Нижбірку новім Гаврило Мельник, котрий за насмішки над Пречистою Дівою зістав засуджений судом окружним в Тернополі. Закон громадский ясно як на долони каже, що хто зістав в слідстві, хто засуджений, той не тільки начальником громади, але навіть радним не може бути. А мимо того так маршалок повітовий, як і староста, хоч оба католики — як би не знали о тім всім. Огірченє не тільки серед католицької людности велике, згіршенє глибоке — але і жида тільки раменами стискають. Вільно спитати ся: сїі homo se все prodest? Ніхто би повірити не хотів, щоби щось подібного було можливим в краю і серед людности par excellence католицької! Подаю сей случай до осуду публичного, бо то вже ані партійна ані пародowości справа. Наслідки такі, що сей Гаврило далі кпить собі з релігії католицької, тільки в такий спосіб, що вже суд просто за сю справу чіпати єго не може. А з поновного о подібну справу обжалована вийшов тому ціло, що поодиноких свідків напав страх — ради власти начальника.

Характеристичним у сего Гаврила се, що коли став начальником, відразу розпочав війну з церквою, почав від рубання дерева на цвинтарі, потім чіпав ся дяка, потім сьвященника, а наконєць Пречисту Діву. Певна річ, що се наука покійного люстратора ради повітової Грабовецького і ще декого — та не знаю, як се погодити з поглядами п. маршалка повітового.

Крогулець: Сталось таке, що глина обірвала ся і удусила молодого господаря Гринька Стефанця на смерть. Покинув старих родичів і молоду жінку. Велика в тім вина місцевого начальника громади Федя Старенького, — котрий був вже через засуд о обиду мавстату відсунений від уряду начальника, а коли зістав в дорозі ласки пошилований, розібрав собі так, що за обиду суду знов засуджено єго на місяць. Позаяк місцевий сьвященик відніє ся до ц. к. суду, чи може покійного похоронити, то начальник підустив родичів покійного против сьвященника, будьто він є причиною обдукції.

Сей начальник голосно величаєсь, що єго беруть в оборону всі пани, »бо він має научити розуму попа«. Цікава дуже річ, о скільки в тім правди. Село Крогулець належить до староства в Гусятині.

Я вкинув.

— A za dobrodzieję dwa — tylko dwa... Bóg zapłać!

А якжеж то у нас ідуть складки? Як то у нас інтересує ся ними загал? Як наші пушки стоять собі спокійно і сьвітять пустками? Ат — радше не казати! Не сум, не гроший жадає ся при складці, але лепт, дрібних та безнастанних, що нікому не затажать, а пригадують єму сьвятий, народний обовязок, причинити ся до загального дорібку, підпирати загальні, народні ціли. Та до того треба охоти, треба заінтересованя, треба спокійної, льяльної любови до свого. Крикунів і політиків у нас багато, а дуже мало ревних труженників. Товчком наших дїл невдоволенє і напастливість: де не видимо противника, там вже не стає нам сили до мирної позиточної праці.

А передовсім має кожний таке свобідне поле для мурованя народних підвалин серед своєї семі, в тіснім, родиннім кружку. Як у кождім народі, так і в нашій родина мусить стати тим живучим коренем, котрий відживає і пускає густі порости навіть, коли зрубають дерево, сплять пенє і викорчуют єго!

В Коцюбинцях, повіт Гусятин, завязала ся дня 10. падолиста читальня. Головою вибраний місцевий парох о. В. Білинський, до виділу увійшли господари: Олекса Бережний, Михайло Миськів, Станислав Рудницький, Ілько Буртник; заступниками вибрані: Михайло Ділай і Кароль Патера. Відбулось Богослуженє, потім загальні збори, на котрих промавляли Чорний і Михайло Миськів, Заким побудують власну хату, читальня містить ся у одного господаря. Є в селі і крамниця християньска.

Гусятин. З днем 2. грудня отворений буде новозбудований шпиталь, в память 50-их роковин панованя Н. Монарха. Дорогий сей шпиталь став головно заходами гр. А. Голуховського і має стати краєвим. Рада повітова на ту ціль накладала додатки через кілька літ, громади жертвували свої фонди убогих, а і сам гр. Голуховський значну часть видатків покритв з власної кишені.

Вісти політичні.

Про ситуацію в обох половинах монархії пише праска »Politik«: »Докучлива забавка терпеливості, яку заводять обструкція тут і там, у Відні і Будапешті, обернула ся, здаєть ся, цілком замітно, бо нині пристойть графови Тунови, звернути ся до угорського президента міністрів з довірочним запитанєм: Ексцеленцію, яку запоруку подаєте, що угода буде вчас полагоджена? І справді, баронови Банфі-ому не було би так легко відповісти, бо єго ситуація є тепер богато прикрійша, чим графа Туна«.

Маневр з пам'ятником Генрієго, на місце якого за почином президента міністрів має бути поставлений пам'ятник цїсарєвої Єлизавети, не приспорив ініціаторови популярности, як він сего надїяв ся. Пос. Кошут порушив сей темат в радї державній і намагає ся на тій підставі підбурити публичну опінію против Ванфі-ого.

Агасвер між європейськими кандидатами на міністрів, граф Аюний, може ще ніколи так добре не вітрив воздуха надходячого ранку, як власне тепер і тому переняв провід опозиційних штурмових кольон, якими хоче потрясти і знищити позицію Банфі-ого. В тій ціли разом зі своїми підвластними забавляє ся він жостоко замкненими гасїданями, на котрих рука в руку з Полони-єм визиває правительственну партію і видає на президента міністрів найтяжші обвинєня; опозиційний хор гуде при тім і заправляє простацкими обидами, які переняли з віденьської, обструкційної школи обчернуваня. Мовби держали там формальний суд над бароном Банфі-м, а просто невичерпаний материял до обжаловань подають недавні доповняючі вибори.

Свого часу розпочатий темат Рогончі-ого про три мільони золотих, ужитих на перекупства, виводять у ріжних відмінах та чим-раз в острійшїм тоні. Обясненя судїї Денефі-ого, котрого Банфі старав ся приспособити до сторонничости за правительственным кандидатом, доповняють ті закиди дуже успішно. Так само найновїше виступленє з правительственной партії пос. Бляскович-а, котрий оправдав се викритими корупційними істориями, визискують головно против барона Банфі-ого. Отже дійсно єго приперли до стїни. Предїнь опозоция навіть наміряє подати адресу до корони, в котрій Монарх, має поінформувати про надужитя угорського президента міністрів. Всяке вговорюванє і всякі резолюції ліберальних рад міських против опозиції не мають жадних наслідків; опозиция обетає при своїй тактиці, що після заяви пос. Полонї-ого не змінить ся, доки або не повалять барона Банфі-ого, або не розторочать опозицию. Се сказано дуже виразно.

Сю ціль хочуть передовсім осягнути через те, що накидують президентови міністрів чисті, нові вибори, котрі опозицію значно скріпили би і дали би спроможність з »ліпшими елементами ліберальної партії« утворити більшість против барона Банфі-ого. Певно, що се дуже сумніве, що барон Банфі піде на те сильце, але се для нас о Цїслайтаї зовсім обонятне, бо фактично через будапештєнську обструкцію стає неможливим полагодженє угодних заколотів і нам мусить в першій і послїдній лїнії розходити ся о те діло. Тому граф Тун, може вже в дуже короткім часі, буде мусів звернути ся

з питанєм до свого угорського товариша: »Що-ж тепер? Чи ви Ексцеленцію оружені також на т випадки?«

Цїсар Вільгельм вже повертає до дому зі своєї подорожи до Єрусалима. Вчєра очікували єго прибутя в Канєї. Куди він поверне, чи через Геную, Італію і Тироль — сушею, чи морем через Атлянтик і Північне море, поки-що не знати. Привняє німецької, цїсарської пари коштувало султана, — як обчислили деякі дєвники, — 16 мільонів франків. Султан, що хоче уходити за калифа, т. є. зверхника всіх магомеданців, бажав виступити як могучий володар, хоч єго державна каса сьвітить пустками. Через те і думав султан піднести свою повагу серед народів турецької держави. Але, здає ся, він осягнув цілком щось противного. Всхідні народи гляділи на німецького цїсаря, як на могучого приятеля і покровителя немїчного султана. Через те зріє тільки вплив німецької держави на Вєходї, а султаньска повага не зискала нічо на тім. Так то без оружя і видатків, сказати-б на кошт султана, цїсар Вільгельм II. зумів скріпити позицію Німєччини на просторах розпадаючої ся турецької держави.

Очевидно, що тим фактом заінтересували ся живо політичні круги Європи, а передовсім Росія. Петербургський »Свет«, вказуючи на переведенє паціфікації Крети пише:

День 4. падолиста 1898 року лишить ся по вічні часи важним днем для Крети. Сей день становить конєць панованя Турків на Креті а початок независимости острова. За осягненє свободи Крета обовязана подякувати одній Росії. Коли Німєччина, щоби приподобати ся своєму турецькому приятелеви, уступила з Крети і потягнула за собою свого євстрийско-угорського союзника, то витрєвалість одної лиш російської дипломатії здержала прочі держави »європейського концерту« і з ними так скоро полагодила крєтєнську справу. Російський адмірал Крилов грав і грає першу ролу при усунєнню турецького панованя з Крети. В Ретимні і иньших місцевостях, котрі обсадили російські війська, панує найбільший спокій і порядок, коли тимчасом там, де стоять Англіїці, приходило дуже часто до кровавих спорів. Освободженєм Крети Росія лиш повела дальше свою місію висвободженя християн на Вєходї. Перші кроки Росії, чи то дипломатичною дорогою, чи війною, принесли свободу Греції, Румунії, Сербії і Болгарії. Тепер прийшла черга на Крету, а в своїм часі, приїде також час на Македонію, Стару Сербію, Босну і Герцєговину. Цїсар Вільгельм кичить небавом свою подорож на Вєхід і вертає домів, але все-таки лишає ся факт, так само як був і перед єго їздою, що Турєччина мусить передовсім числити ся з впливом Росії, котра підчас війни була Турєччині все страшним ворогом, а в часі мира вірним приятелем. За тих 16 мільонів, що Турки видали на привняє Вільгельма, зробила Турєччина один лишє досьвід, іменно той, що она є лиш дуже користною добичєю для Німєччини, німецької торгівлі і німецьких кольонїйних змагань, але впрочім Німєччина не посьвятила би в користь Турєччини навіть одної костюмахи одного здорового поморського грєнадїра«.

НОВИНКИ.

— Комітет для введеня в житє краєвого Союза кредитового у Львові просить нас пригадати всім нашим читачам, щоби чим скорше приступали в члени того дуже позиточного Товариства, котре має на ціли з'органїзувати у нас всю роботу економічну в користь свого народу, і надсилали свої уділи і вписове для краєвого Союза кредитового на руки Товариства »Дїїстер« у Львові. Удїл членської вносить 25 зр., вписове 1 зр.

— Українсько-руська видавничка спілка вїде незадовго в житє, о скільки можна вносити з заінтересованя, яке викликала у нашого загалу відозва в сїй справі. Відозву сю видано перед несповна двома тижднями (гл. ч. 239 »Руслана«), а вже дотепер зголошено 66 удїлів. Вправді до того, аби спілка розпочала свою діяльність, ще далеко, бо на се треба що найменше 120 удїлів, але можна надїятись, що руска суспільність приспїшить сю справу численним зголошуванєм нових удїлів. Се многоважна справа для нашого культурного розвою і в сїм виявить ся найлучше наша житєнність, на сором всяким не-

гаторам нашої національної самостійності. Завдяки сій спілці наше рідне слово розвивати ме ся широко і свобідно, наша література найде хорошо підправлене поле до скорого успівання. Але се залежить передовсім від загалу, від нас самих. Удїл невеликий, виносить 25 зр., але цілє велика. Надсилати треба на адресу адміністрації «Літературно-наукового Вістника» Львів, ул. Академічна 8.

— **Зелізничі катастрофи.** Два нещастя на зелізниці одної ночі, се здивує кожного. Хто винен? — рад би кождий знати. Одні приписують вину густій мразі, що від кількох днів сповиває цілу Галичину, другі негодують на заряд зелізниць, що перетяжує зеліничу службу працею, інші-ж дали би голову, що завинило тут нещасне число 13, бо обі катастрофи лучили ся як раз в ночі з 13-го на 14-го. Та як небудь тут було, катастрофа на стації Чорна є одною з найтяжших в послїдних літах нещастя, а грозою далеко перевищає недавну пригоду під Бучачем. Надходять про сю катастрофу отчі вісти. Тягаровий поїзд з Кракова ч. 185 (машинїст Людвін, кермуючий кондуктор Третер), виїхавши з Гарнова, заїжджав на стацію Чорну і мав тут розминутися з тягаровим поїздом ч. 62 із Львова (машинїст Ульман, кермуючий кондуктор Тихальський) і зачекати аж переїде поспішний поїзд, що їхав рівночасно за ним з Кракова до Львова. З причини густої мразки поїзд ч. 185 трохи приїздив ся і гнав чим скорше на стацію Чорну, щоби їдучий з задку поспішний поїзд не догонив его на просторони перед стацією. І справді поїзд поспішний був так наблизив до тягарового поїзду ч. 185, що один будник в поли мусів его даним знаком трохи придержати, чим уратував его від неминучої катастрофи. На нещастє краківський поїзд ч. 185 заїхав з такою силою на стацію Чорну, що вже неміг на означенім місци здержати ся і загнав ся о якого пів метра поза т. зв. марку безпечности (Polizeistock). Саме в тій хвили з противної сторони марку безпечности минала локомотива львівського поїзду ч. 62, і обі локомотиви з незвичайною силою ударили на себе! Локомотива поїзду ч. 62, їдучий за нею тендер і кільканаїцять вагонів перевернули ся. Ломїт, трескіт і гук неколкої! В кількох секундах утворила ся височезна стирга поперевертаними вагонів, на котрі силою розгону прибували ще нові. І на то все надїжджав третій, поспішний поїзд. Житє кількох соток людей висїло на волоську, а подорожні, погружені в сні, не мали навіть понятя, яка страшна смерть заглядає їм в очи... Але поїзд завчасу здержано... На стації потратили всі голови... Страшений гук ломлячих ся вагонів прямо всіх оглушив. Темна ніч і густа мрака не давали нікому з'орієнтувати ся в положеню. Служба позасвїчувала ліхтарї та смолоскипи і страшний вид представив ся очам присутних. Ціла площа перед двірцем, обнимаюча 4 зеліничих рельсів закидана поперевертаними вагонами. З помежи стосів трісок і зеліза добуто три жертви. З кондукторів Тихальського і Пестинака найдено лише кусники. Кондуктор Третер, страшно покалечений, ще дихав але незадовго помер на місци. Ранених є крім того ще 5 осіб із зеліничої служби. Інші лише чудом виїшли з житєм. Машинїст Людвін був зразу десь задів ся, але хотий був виставлений на найбільше небезпеченство, виїшов з житєм. На другий день зголосив ся до дирекції зеліниць в Кракові. Показало ся, що він сповняв службу безпереривно третю ніч з ряду! Всі знають его jako робітника дуже совітного і обізнаного точно з приписами. — На місце нещастя наспів за дві години ратунковий поїзд з Дембиці. Через цілий слїдуючий день працювали на стації Чорна робітники і шлюсарі над усуненєм поторожених локомотивів і вагонів. Катастрофа лучила ся о годині пів до 12-ої в ночі.

Меньше грізною представляє ся катастрофа на стації Марківці, о 20 кілометрів від Станиславова, із сторони черновецької. Ніч була морозна і темна. Мрака була така густа, що на крок не можна було нічо бачити. Шини обмерзли, ховккі. О годині 11-їй 12-їй минут мав на тій стації виминути львівський поїзд особовий ч. 315 їдучий із Черновецького товаровий поїзд ч. 3174. Поїзди розминають ся під кутом острим, так що найменше схибленє приводить до катастрофи. Так і тепер стало ся. В хвили, коли на стацію вїзджав поїзд особовий зі Львова, рушив вже напротив него черновецький поїзд тягаровий, котрого машинїст, не бачучи через густу мраку сигналів, виїхав поза марку безпечности. Локомотива черновецького поїзду ударила в середину особового поїзду, в кондукторський вагон, котрий вискочив з шин. Вслід за тим найблизші вози поїзду особового зіткнули ся один поверх другого. Один віз І. класи вбив ся в віз II. класи, а інші поторожили ся взаїмно. В однім з тих вагонів находив ся зеліничий ївжінєр Штернгель, котрому ломлячий ся вагон зломив ногу в колїні. Кондуктор Михайлишин завдячує житє лише тій обставині, що в часі катастрофи находив ся в передїлі листовім. Закиданий стосами листів, думав зразу, що упав в воду, котра зі всіх сторін лє ся на него. Була то вода з розбитого резервоару. З перестрахи став крича-

ти о поміч. Небавом прорубано сокирою перевернений вагон і добуто Михайлишина, потерпівшого лише незначні стовчєня на цілїм тілі. Крім одної легко раненої жєнщини з людей ніхто не відніс ушкодженя.

— **Тільки по руски.** Духовенство деканата буского ухвалило на соборчїку в Желехові великим дня 10. с. м. одногосно: переписувати ся з всіма властями лише по руски, а від 1-го сїчня 1899 приймати від властей тільки рускі і рускими буквами писані урядові письма. О тім має уряд деканальний повідомити дотичні власти. Польскі письма має ся не приймати і відсилати з дописями до висших властей дотичних урядів.

— **Поголоски о димісіях.** В Відні і в Пешті кружить поголоска, що міністер краєвої оборони Вельзергаймб і міністер війни Кріггамер мають подати ся до димісії. Першого з них має заступити генерал Гольд, другого кв. Лобковїц, або командант перемиского корпусу Гальґочи.

— **Зміни намїстників.** З кінцем сего місяця намїстник Стирїї маркіз Бакегем має уступити, а на его місце приїде дотеперїшний президент Країни барон Гаїв або намїстник в Триєсті Гоєс і в тім случаю на місце Гоєса приїшов би барон Гаїв.

— **Барон-опришок.** В Канальонї під Палермо увязнено барона Юконо, котрий від довшого часу займав ся розбїйничим ремеслом і був постохом для цілої околиці. Остатною его справою було обрабованє одного купця, що его напав Юконо на прилюдній дорозі і забрав у него в готівці 8.000 фр.

— **З дирекції зеліниць державних.** Після оповіщеня заміщеного в «Газеті Львівській» розписано оферти на будову шляху зеліниці державної Пшеворск-Розвадів. Оферти буде ся приймати найпізнійше до 26-го падолиста 1898 р. 12 година в полудне у ц. к. Міністерстві зеліниць у Відні (департамент 18) ул. Елисавети ч. 9. Услївля і інші залучники можна переглянути в згаданім ц. к. Міністерстві як і в ц. к. управі будови в Ярославі (Експозитуря траси).

— **Надїйні діти.** В селі Стряшеві шляхотекім (пов. Нисько) спалили два хлопці 13-літний Яків Заяць і 9-літний Іван Тудерис стодолу селянина Томи Черенака з мести за то, що їх вибив за збитки над звїрятами.

— **І таке буває.** Перед кількома днями в Чехах в селі Бжезах лучила ся незвичайна подія. Селянин Войтїх Слюп з Бжезів приїшов над вечером до гостинниці Форайта і стрїлив з револьвера в ліве ухо господаря дому, кликнувши: «Так, отже я тут, тепер почислимо ся». Думаючи, що убив Форайта на місци, схоронив ся до сусїдної пивярні, з котрої був виїшов. Там чїпнув его селянин Янота і спитав, що він такого робить. Слюп відповів: «Я тобі нічого не роблю, пусти мене!» І знов вибіг на двір, де подібав раненого Форайта. Тут великим ножем пробив Форайта кілька разів в живіт, а відтак ще ударив его два рази гаком. Перебігши площу, впав Слюп до дому свого сусїда Брейха саме тоді, як той клав ся до ліжка і зі словами: «Тут конець твого житя», так ударив его гаком в голову, що той повалив ся на землю. Жінці Брейха, котра неустрашимо до него поставила ся, гаком покалечив рамена, а ножем пробив груди. Опісля вибіг на двір і пропав без слїду. Доперва на другий день найдено его одєжу на березі ставу, а по чотирогодиннім трудї витягнуено з води тіло Слюпа. Очевидно скінчив самоубийством. Форайта найдено неживого в сїнях его дому. Про причини вчинків Слюпа доси кружать лише здогади.

— **Трагічною смертю** згинув в середу вечером доставник пороїв на шлях будуючої ся зеліниці Коломия-Делятин, Горовїц. В Шепарівцях сполонив ся кінь, запряжений до візка, котрим Горовїц їхав на місце робіт. Візок перевернув ся а Горовїц діставши ся нещасливо під коня, від удару копита понїс смерть на місци.

— **Небезпечний подарунок.** Теодор Бовчко, робітник в камінних ломах, залюбив ся в Мариси, служниці у купця Нусбава в Тернополі. Аби мати гроші на весїльну виправу, украла она у Нусбава сотку і дала Бовчкови, аби розміняв. Бовчко, що не знав ся на таких великих грошах, почав розпитувати товаришів, що то за банкнот, бо гадав, що має десятку. Товариші донесли поліції, що Бовчко має сотку і его увязнено. З розпуки повісив ся він в арешті, але якось відратовано его і привернено до житя.

— **Анархїстичні пляни.** В часі розправи против Люккенного поліціянт Єкіє, котрий пильнував Люккенного, зізнав, що Люккенї оповїдав єму о плянах анархїстів. Хотий князь Орлеанський уїшов з житєм, виїхавши два дни скорше з Жєневи, то его дни мимо того вже почислені і до кінця сего року мусить князєви те саме стати ся, що цїсарєві Елисаветі. Наколи-б до торічного замаху на короля Гумберта був призначений Люккенї, то замав був би удав ся.

— **Поїзд в огни.** В зеліничих маґазинах в Рубе у Франції вибухнув пожар і знищив поїзд, що складав ся з 45 вагонів, наповнених вуглем.

Пожар був би прибрав більші розміри, але сторожі пожарній удалось его зьлокалізувати.

— **Наслїдователі Андреґо.** Трох російских аєронавтів наміряють відбути в тім місяци подорож бальоном з Петербурга до Києва. Наколи та подорож їм пощастить ся, то они пустять ся в другу подорож до Архангєльска, а опісля полетять бальоном до північного бігуна. Як видко, не забракне наслїдователів Андреґо.

— **Дрібні вісти.** Краєвий маршалок гр. Станислав Баденї виїхав до Нижнева. — Папа Лев XIII. має оголосити небавом енциклїку о анархїзмі.

Наука, штука, література.

— **Літературно-артистичні новини,** видавництво М. Заячківського, книжка П. заміщають «Новелі» Едґара По, в перекладі з англїйского Івана Петрушевича. Книжка обїмає 102 сторін і містить такі новелі: 1) В Мальштромі; 2) Дивний вплив месмерїзму на скін чоловіка; 3) Розмова з мум'єю; 4) Загублений лист. Виданє представляє ся дуже елеґантно, на велїновім папері. Цїна книжки 1. корона (без пересилки).

ВІСТИ ЕКОНОМІЧНІ І СТАТИСТИЧНІ.

— **В Товаристві взаїмних обезпечєнь «Дністер»** прибуло в місяци жовтня с. р. 5.205 важних поліс на 2,860.172 зр. обезпеченої вартости з премією 23.885 зр. 63 кр. Від 1. сїчня отже до кінця жовтня с. р. видано 54.083 важних поліс на суму 28,256.027 зр. з премією 243.063 зр. 14 кр.

Попередного року за той сам час видано 44.475 важних поліс на суму 23,562.392 зр. з премією 201.749 зр. 74 кр.

Шкід було в жовтні 77 случаїв межі теми більший пожар в Паціковї (15 членів).

Разом від початку року по конець жовтня 1898 було 653 шкід, з котрих 634 уже виплачено, 7 шкід приключивших ся в остатних днях жовтня находять ся в ліквідації а 11 відшкодовань (в сумі загальній) 2.142 зр. 25 кр.) на разї вздержано до докінченя доходжень судових. І відшкодованє з причини незаплатеня премії відмовлено.

Сума тих всіх шкід разом з коштами ліквідації виносить brutto 169.443 зр. 75 кр. З чого відтрутивши часть реасекуровану остає на власний рахунок 93.327 зр. 27 кр.

Фонд резервовий з днем 31. жовтня с. р. виносить 92.270 зр. 23 кр.

Львів дня 10. падолиста 1898.

Телеґрами.

Краків. 15. падолиста. Директор державних зеліниць, радник двору Кольбошвари заходить ся около заведеня на зелізниці таких свїтел, котрі навіть в часї великої мразки могли би служити jako остереґаючі сигналї і берегли від таких катастроф, як під Чорною. Піротехнік Михайло Мудриковський вже винаїшов таке свїтло і сеї ночі на лінії зеліниці Краків—Львів відбуде ся перша проба сего свїтла.

Відень. 15. падолиста. Князь Юрій грецький приїхав сюди вчера вечером.

Відень. 15. падолиста. В університеті німецько-народні бурші побивають дальше членів жиїдєско-народного товариства «Лїбанония». Власти університетскі старають ся запобігати авантурам.

Відень. 15. падолиста. Тїло архикнягинї Тосканської похоронено вчера в крипті костела Капуцинів з княжими почестями і з величавостию староїспанського церемоніялу. В похоронах взяв участь цїсар зі всіма членами цїсарської родини. На похоронне торжєство прибули також всі двірскі і державні достоїнники.

Будапешт. 15. падолиста. Вчера відбув ся поєдинок межі інтендантом театру бароном Нотшою а послом Єндрейом, котрий в Соїмі порівнував поступованє Банфіого при виборах, з надуживанєм бароном Нотшою свого впливу у відносінах з жіночим персоналом театру. Противники били ся на шаблі і оба віднесли легкі рани.

Париж. 15. падолиста. На північній зеліниці, недалеко двірця наїхали два поїзди на себе Дваїцять осіб ранних, дві тяжше.

Льондон. 15. падолиста. Рухома, англїйска ескадра під проводом адмірала Домвіль буде якийсь час плавати по морю в окресности Портлянду, а дня 2-го грудня удасть ся до Гїбральтару.

